

Raportti omistajaohjauksen periaatteiden toteutumisesta
OP Ryhmässä vuonna 2022 ja H1 2023 aikana

Lokakuu 2023

Selvitys omistajaohjauksen periaatteiden toteutumisesta

Omistajaohjauksen raportissa esitellään omistajaohjauksen periaatteiden toteutuminen pörssilistattujen yhtiöiden osalta vuonna 2022 ja H1 2023 seuraavien yhtiöiden osalta: OP Varainhoito, OP-Rahastoyhtiö, OP-Henkivakuutus, OP-Eläkesäätiö sekä OP-Eläkekassa. Omistajaoikeuksia käytetään kohdeyhtiöissä mm. seuraamalla näiden taloudellista suoriutumista, yhtiön toiminnan riskejä ja pääomarakennetta. Lisäksi kiinnitetään huomiota hallinnointi- ja ohjausjärjestelmiin sekä yhteiskunnallisiin ja ympäristönäkökohtiin.

Edellä mainittujen OP Ryhmän yhtiöiden periaatteet on julkaistu seuraavilla sivuilla op.fi:ssä:

- OP Varainhoito, OP-Rahastoyhtiö: <https://www.op.fi/op-ryhma/vastuullisuus/vastuullisuus-liiketoiminnassa/sijoittaminen>
- OP-Henkivakuutus: <https://www.op.fi/henkiloasiakkaat/saastot-ja-sijoitukset/vakuutussaastaminen>
- OP-Eläkesäätiö: <https://www.op.fi/op-ryhma/tietoa-ryhmasta/op-lyhyesti/elakepalvelut>

Kunkin yhtiön Omistajaohjauksen periaatteissa on esitetty omistajaohjauksen suuntaviivat. OP Ryhmän yhtiöiden hallitukset ovat hyväksyneet yhtiöiden omistajaohjauksen periaatteet. Periaatteiden linjaukset ovat samansuuntaisia, joten lähtökohtaisesti OP Ryhmän yhtiöillä on yksi yhtiökokouskanta. Omistajaohjausta käytetään pörssilistatuissa kohdeyhtiöissä.

Lisää tietoa vastuullisesta sijoittamisesta löytyy vastuullisen sijoittamisen sivuiltamme: <https://www.op.fi/op-ryhma/vastuullisuus/vastuullisuus-liiketoiminnassa/sijoittaminen>

Sisällysluettelo

1	OP Varainhoito Oy	4
1.1	Vuosi 2022.....	4
1.1.1	Kohdeyhtiöiden toiminnan seuraaminen ja suorat vuoropuhelut kohdeyhtiöiden kanssa	4
1.1.2	Kotimaiset yhtiökokoukset	5
1.1.3	Ulkomaiset yhtiökokoukset	7
1.1.4	Muu vaikuttaminen ja vuoropuhelu sidosryhmien kanssa	9
1.1.5	Nimitystoimikunnat.....	10
1.2	H1 2023.....	10
1.2.1	Kansainväliset normirikkomukset.....	10
1.2.2	Salkunhoitajien käymät keskustelut yhtiöiden kanssa.....	12
1.2.3	Ilmastovaikuttaminen	12
1.2.4	Kotimaiset yhtiökokoukset	14
1.2.5	Ulkomaiset yhtiökokoukset	14
1.2.6	Muu vaikuttaminen ja vuoropuhelu sidosryhmien kanssa	17
1.2.7	Nimitystoimikunnat.....	17
2	OP-Rahastoyhtiö Oy.....	18
3	OP-Henkivakuutus Oy	19
3.1	Yhtiökokoukset vuonna 2022	19
3.2	Yhtiökokoukset H1 2023	19
3.3	Nimitystoimikunnat	19
4	OP-Eläkesäätiö	20

1 OP Varainhoito Oy

OP Ryhmään kuuluva OP Varainhoito Oy (jäljempänä OP Varainhoito) on sijoituspalveluyritys, joka tarjoaa omaisuudenhoitopalveluita instituutioille ja muille yhteisöille sekä varakkaille yksityishenkilöille. Palveluita ovat täyden valtakirjan salkunhoito ja konsultatiivinen sijoitusneuvonta sekä sijoitusrahasto-osuuksien ja muiden rahoitusvälineitä koskevien toimeksiantojen välittäminen.

Tässä raportissa kuvataan, miten omistajaohjaus on toteutunut OP Varainhoidon tarjoaman omaisuudenhoitopalvelun ja salkunhoidon osalta, kun asiakkaiden varoja sijoitetaan säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteena olevaan yhtiöön. OP Varainhoidon sijoitustoiminnan tavoitteena on sijoituskohteiden mahdollisimman hyvä arvonkehitys pitkällä aikavälillä suhteessa riskiin.

OP Varainhoito toimii OP-Rahastoyhtiö Oy:n (jäljempänä OP-Rahastoyhtiö) hallinnoimien rahastojen salkunhoitajana (kappale 2) ja OP Ryhmän vakuutusyhtiöiden ja eläkeyhteisöjen omaisuudenhoitajana (kappaleet 3-4). Näillä yhteisöillä on sääntelyn edellyttämät, erilliset omistajaohjauksen periaatteet (linkit sivulla 2), joita OP Varainhoito toteuttaa niiden lukuun. Näiden yhtiöiden omistajaohjauksen toteutuminen on raportoitu erikseen kunkin yhtiön osalta tässä raportissa.

1.1 Vuosi 2022

1.1.1 Kohdeyhtiöiden toiminnan seuraaminen ja suorat vuoropuhelut kohdeyhtiöiden kanssa

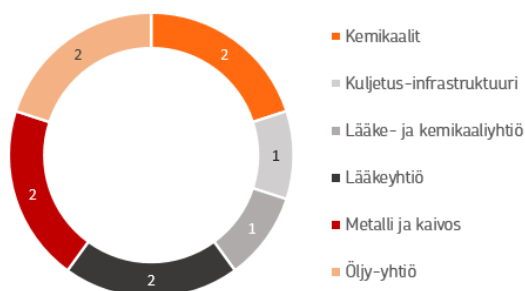
OP-Rahastoyhtiön hallinnoimien rahastojen osalta vaikutetaan aktiivisissa ja suorissa osake- ja yrityslainasijoituksissa yhtiöihin, mikäli yhtiöllä katsotaan olevan aktiivinen, vahvistettu kansainvälinen normirikkomus. Aktiivisissa ja suorissa sijoituksissa salkunhoitajat ja ESG-asiiantuntijat seuraavat, että sijoituskohteet noudattavat kansainvälisiä normeja, kuten OECD:n ohjeita tai YK:n Global Compact -periaatteita. Yhtiöihin kohdistuvat vahvistetut normirikkomukset perustuvat sekä ulkoisen palveluntarjoajan että OP Varainhoidon suorittamaan tarkempaan yhtiökohtaiseen analyysiin. Kansainväliset normit määrittelevät minimitason vastuulliselle liiketoiminnalle. Tavoitteena on osakkeiden tai velkakirjojen omistajina vaikuttaa siten, että normeja rikkoneet yhtiöt muuttavat toimintaansa ja alkavat noudattaa kansainvälisiä normeja toiminnassaan.

Kansainväliset normirikkomukset perustuvat mm. YK:n Global Compact -periaatteisiin ja voivat liittyä esimerkiksi ihmisoikeuksiin, ympäristörikkomuksiin tai liiketoiminnan etiikkaan. Hyödynnämme palveluntarjoajan tarjoamaa tietoa normirikkomuksista kvartaaleittain. Tämän lisäksi, OP Varainhoidon ESG-asiiantuntijat suorittavat tarkemman yhtiökohtaisen analyysin normirikkomuksesta. Jos normirikkomus todetaan, ensisijaisesti normeja rikkoneeseen yhtiöön vaikutetaan ja vasta toissijaisesti omistuksesta luovutaan. Aktiivisia suoria sijoituksia ei tehdä yrityksiin, jotka ovat olleet osallisena kansainvälisten normien rikkomuksista ja joihin vaikuttaminen on ollut tuloksetonta.

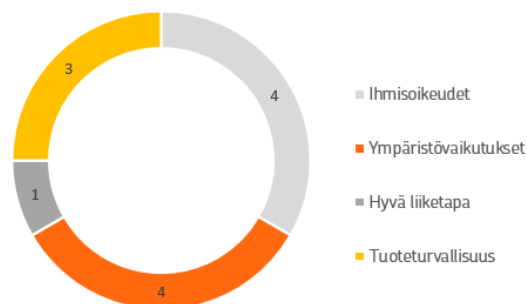
Vuoden 2022 aikana normirikevaikuttamisen piirissä oli yhteensä 10 yhtiötä. Neljä uutta yhtiötä lisättiin normirikevaikuttamisen piiriin ja kolmen yhtiön osalta normirikevaikuttaminen päätettiin vuoden 2022 aikana. Dialogi voidaan päättää kahdesta syystä: jos suorittamme analyysin mukaan yhtiö on tehnyt tarpeelliset toimenpiteet havaitun rikkeen korjaamiseksi ja normirikkeen voidaan katsoa poistuneen. Tällöin sijoittajana voimme olettaa, että yhtiön toiminta on sellaisella tasolla, ettei vastaavaa rikkomusta jatkossa enää tapahdu. Dialogi voidaan myös päättää, jos yhtiön korjaustoimenpiteiden ei katsota olevan riittäviä ja tilanteen voidaan jopa katsoa huonontuneen vaikuttamisesta huolimatta, jolloin normirikevaikutuksen piirissä ollut yhtiö poissuljetaan OP-rahastoista. Vuonna 2022 kahden yhtiön osalta normirikkeeseen liittyvä dialogi päätettiin sillä yhtiöiden tekemät toimet prosessiensa ja toimintatapojensa parantamiseksi katsottiin riittäviksi ja normirikevaikuttaminen oli perusteltua lopettaa kyseisten yhtiöiden osalta. Yhden yhtiön osalta, dialogi päättyi, sillä katsottiin parhaaksi poissulkea yhtiö OP-rahastoista.

Vuoden 2022 lopussa normivaikuttamisen piirissä oli seitsemän yhtiötä. Kuvassa 1 on tiivistettynä lisätietoja vaikuttamisen piirissä olevien yhtiöiden osalta vuodelta 2022. Käynnissä olleista dialogeista neljä liittyi ihmisoikeusasioihin, neljä ympäristövaikutuksiin, yksi hyvään liiketapaan ja kolme tuoteturvallisuuteen. Lisäksi kuvassa näkyy yhtiöiden toimialajakauma ja vaikuttamisen aloitusvuosi. Poissuljimme rahastoistamme vuoden 2022 aikana yhden yhtiön kansainvälisistä normirikkeistä johtuen.

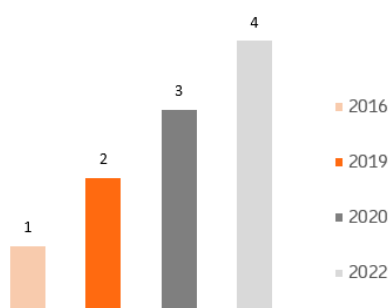
YHTIÖN TOIMIALA

RIKKOMUKSEN TYYPPI

VAIKUTTAMINEN ALOITETTIIN

Kuva 1. Lisätietoja vaikuttamisen piirissä olleiden yhtiöiden osalta vuonna 2022

Kansainvälisten normirikkomusten seurannan ja vaikuttamisen lisäksi pidämme yllä vuoropuhelua yhtiöiden kanssa lukuisista muista aiheista. Salkunhoitajat voivat tavata yhtiöiden edustajia ja hankkia lisätietoja muun muassa yhtiön strategian toteutuksesta, yhtiön operatiivisesta toiminnasta sekä olennaisista vastuullisuusaiheista. Mikäli OP-rahastot omistavat merkittävän omistusosuuden yhtiöstä tai ovat merkittävä velkoja, salkunhoitajat voivat tapaamisissa esittää näkemyksensä yhtiölle esimerkiksi strategisista valinnoista, investoinneista tai pääomarakenteesta. Vuonna 2022 yhtiötapaamisia oli yhteensä 172. Vastuullisuusaiheista eniten keskustelua käytiin yhtiöiden päästövähennystavoitteista, Venäjän sodan vaikutuksista yhtiöiden liiketoimintaan ja henkilöstöön, yksityisyyden suojasta ja tietoturvasta, kiertotaloudesta sekä uusiutuvan energian käytöstä.

1.1.2 Kotimaiset yhtiökokoukset

OP-Rahastoyhtiön hallinnoimat rahastot osallistuvat kotimaisiin ja ulkomaisiin yhtiökokouksiin. OP-rahastojen omistusosuudet ovat tyypillisesti suurimpia suomalaisissa yhtiöissä. OP-rahastot osallistuvat aktiivisesti kotimaisten pörssilistattujen yhtiöiden yhtiökokouksiin ja ylimääräisiin yhtiökokouksiin. Kotimaisten yhtiöiden yhtiökokouksissa osallistumiskriteereinä käytetään omistusosuutta yhtiöissä, yhtiöiden osuutta rahaston sijoituksissa sekä kokousten yleistä merkittävyyttä. OP-rahastot osallistuvat aktiivisesti myös ulkomaisten pörssilistattujen yhtiöiden yhtiökokouksiin ja ylimääräisiin yhtiökokouksiin.

Vuodelle 2022 OP-Rahastoyhtiö Oy:n hallitus valtuutti OP-Rahastoyhtiö Oy:n yhden hallituksen jäsenen päättämään äänioikeuden käyttämisestä yhtiökokouksissa ja antamaan tarvittaessa tarkemmat ohjeet kokouksissa noudatettavasta menettelystä. Valtuutettuna toimii riippumaton hallituksen jäsen. Osallistuttujen yhtiökokousten osalta tehdään OP Varainhoidossa kunkin yhtiön osalta taustaselvitys, jonka kyseinen hallituksen jäsen hyväksyy. Yhtiökokousselvitykset tehdään noudattaen Arvopaperimarkkinayhdistyksen listayhtiöiden hallinnointikoodia, mutta varsinkin suurten pörssiyhtiöiden osalta yhtiöiden odotetaan noudattavan hyvää eurooppalaista hallintotavan tasoa.

OP-Rahastoyhtiön hallinnoimat rahastot osallistuivat vuonna 2022 yhteensä 44 yhtiökokoukseen. Kaikkien kokousten äänestäminen hoitui ennakoäänestyksen avulla.

OP-Rahastoyhtiön Suomeen keskittyviin rahastoihin lukeutuvat seuraavat rahastot:

- OP-Suomi -sijoitusrahasto
- OP-Suomi-Pienyhtiöt -sijoitusrahasto
- OP-Suomi Indeksi -sijoitusrahasto
- OP-Suomi Mikroyhtiöt -erikoissijoitusrahasto

OP Varainhoito oli yhteydessä suoraan 10 yhtiöön yhtiökokouskauden aikana. Yhteydenottomme koskivat mm. johdon palkitsemista, hallituksen kokoonpanoa, monimuotoisuutta tai riippumattomuutta, tilintarkastuspalkkioita sekä palkitsemisraporttien sisältöä. Yhteydenottojen määrä pieneni edellisvuoteen verrattuna sillä useat yhtiöt olivat parantaneet eritoten palkitsemisraportointiaan edelliseen vuoteen verrattuna.

Palkitseminen

Toimitusjohtajan palkitseminen oli vuonna 2020 päivitetyn osakkeenomistajien oikeudet direktiivin myötä vuonna 2020 ensimmäistä kertaa suomalaisten listayhtiöiden yhtiökokouksien asialistalla. Näkemyksemme mukaan erityisesti isoimpien, OMX-25 yhtiöiden, mutta mahdollisuuksien mukaan myös muidenkin suomalaisten yhtiöiden, olisi hyvä palkitsemispolitiikassa ja raporteissaan tavoitella hyvää eurooppalaista tasoa. Vuoden 2022 yhtiökokouskauden aikana useamman yhtiön palkitsemisraporteissa huomattiin tapahtuneen selkeää parannusta vuoteen 2021 verrattuna. Joidenkin yhtiöiden palkitsemisraportit eivät kuitenkaan vielä vastanneet hyvää eurooppalaista tasoa. Osana suorittamaamme taustaselvitystyötä, puutteita havaittiin myös OMX-25 yhtiöillä. Huomautettavaa löytyi joko palkitsemiskriteereissä, niiden läpinäkyvyydessä tai palkkioiden määräytymisajassa. Kevään 2022 yhtiökokouskauden aikana OP Varainhoito oli yhteydessä yhteensä viiteen yhtiöön koskien palkitsemista.

Hallituksen kokoonpano, monimuotoisuus ja riippumattomuus

Tärkeä osa hallintotapaan liittyvistä teemoista on myös hallituksen kokoonpano. Kokoonpanon tulee olla monimuotoinen, enemmistön riippumaton yhtiöstä ja vähintään kahden yhtiöstä riippumattoman jäsenen tulee olla riippumaton myös merkittävistä osakkeenomistajista. Hallituksen monipuoliseen kokoonpanoon kuuluu se, että hallituksen jäsenenä on kumpaakin sukupuolta. Lisäksi yksittäisellä hallituksen jäsenellä ei tule olla monia vaativia hallitusjäsenyyksiä. Yhtiöiden, joiden osalta näissä teemoissa havaittiin puutteita, OP Varainhoito oli vuoden 2022 yhtiökokouskauden aikana yhteydessä kahteen yhtiöön. Parannusta havaittiin vuoteen 2021 verrattuna, jolloin huomautimme hallituksen kokoonpanoon liittyvistä seikoista neljää yhtiötä.

Osakeantivaltuutukset

OP:n yhtiöiden linjauksen mukaan osakeantiraja on maksimissaan 10 % (kun yhtiön markkina-arvo on yli 100 milj. euroa) osakkeenomistajien merkintäoikeudesta poikkeaminen riippumatta siitä, onko anti suunnattu tai ei. OP Varainhoito ilmoittaa ennen kokousta kantansa sellaisiin yhtiöihin, jos nämä suunnittelivat tätä suurempaa osakeantia ilman syytä. Kun anti on suunnattu tasapuolisesti kaikille osakkeenomistajille, raja on maksimissaan 50 %. Yksittäisillä yhtiöillä oli yli 10 % osakeantivaltuutuksia. OP Varainhoito oli keväällä 2022 yhteydessä yhteen yhtiöön koskien osakeantivaltuutusta.

Tilintarkastuspalkkiot

Vuonna 2022 OP Varainhoito oli yhteydessä kahteen yhtiöön ennen yhtiökokousta, kun havaittiin että tilintarkastusyhtiölle maksetut palkkiot olivat yli 50 prosenttisesti muita kuin tilintarkastukseen liittyviä palkkioita. Mikäli tilintarkastajan saamat palkkiot yhtiöltä koostuvat merkittävien osien muista kuin tilintarkastuspalkkioista, voi riippumaton tilintarkastus vaarantua. Molemmat yhtiöt, joihin olimme yhteydessä, selvensivät miksi tilintarkastusyhtiölle maksetuista palkkioista suurin osa koostui muista palkkioista.

OP-Rahastoyhtiö on julkaissut erillisen tiedoston op.fi:ssä, joka sisältää listan kokouksista, joihin on osallistuttu sekä toimet kussakin kokouksessa päätöksineen. Kyseinen tiedosto löytyy [vastuullisen sijoittamisen](#) sivuilta.

1.1.3 Ulkomaiset yhtiökokoukset

Ulkomaisten pörssilistattujen yhtiöiden yhtiökokouskäytännöt vaihtelevat maittain osallistumiseen liittyvien hallinnollisten käytäntöjen suhteen. Ulkomaisten yhtiöiden yhtiökokouksiin osallistutaan markkinoilla, joilla osallistuminen on kustannustehokasta sekä ottaen huomioon yhtiöiden osuuksia rahaston sijoituksissa. OP Varainhoito käyttää ISS-palveluntarjoajaa valtakirjaneuvonantajana ulkomaisissa yhtiökokouksissa. OP-Rahastoyhtiön rahastot noudattavat ISS:n Sustainability -äänestyspolitiikkaa, jonka linja vastuullisuuskysymyksissä on tavanomaista äänestyspolitiikkaa tiukempi. ISS:n äänestyspolitiikat ovat julkisia. ISS:n yksityiskohtaiset äänestyspolitiikat hyväksytetään vuosittain alkuvuoden aikana OP-Rahastoyhtiön hallituksessa. Hallitus on valtuuttanut OP Varainhoidon lähettämään äänestysohjeet kansainvälisiin yhtiökokouksiin. Linkki ISS:n äänestyspolitiikoihin: <https://www.issgovernance.com/policy-gateway/voting-policies/>

OP-Rahastoyhtiön hallinnoimat sijoitusrahastot äänestivät vuonna 2022 yhteensä 1300 yhtiökokouksessa seuraavilla markkinoilla: Alankomaat, Australia, Belgia, Caymansaaret Espanja, Hongkong, Irlanti, Japani, Jersey, Kanada, Kiina, Luxemburg, Ranska, Saksa, Singapore, Iso-Britannia ja Yhdysvallat.

Seuraavat 25 rahastoa äänestivät ulkomaisissa yhtiökokouksissa kevään aikana:

- OP-Aasia Indeksi -sijoitusrahasto
- OP-Amerikka Arvo -sijoitusrahasto
- OP-Amerikka Indeksi -sijoitusrahasto
- OP-Amerikka Kasvu -sijoitusrahasto
- OP-Amerikka Laatu -sijoitusrahasto
- OP-Amerikka Pienyhtiöt -sijoitusrahasto
- OP-Amerikka Vakaa -sijoitusrahasto
- OP-Eurooppa Arvo -sijoitusrahasto
- OP-Eurooppa Indeksi -sijoitusrahasto
- OP-Eurooppa Laatu -sijoitusrahasto
- OP-Eurooppa Nousevat Tähdet -sijoitusrahasto
- OP-Eurooppa Osinkoyhtiöt -sijoitusrahasto
- OP-Eurooppa Vakaa -sijoitusrahasto
- OP-Ilmasto -sijoitusrahasto
- OP-Japani -sijoitusrahasto
- OP-Japanin Tähdet -sijoitusrahasto
- OP-Kestävä Maailma -sijoitusrahasto
- OP-Kiina -sijoitusrahasto
- OP-Kiinteistö -sijoitusrahasto
- OP-Maailma Indeksi -sijoitusrahasto
- OP-Puhdas Vesi -sijoitusrahasto
- OP-Tavoiterahasto 2 -sijoitusrahasto
- OP-Tavoiterahasto 3 -sijoitusrahasto
- OP-Tavoiterahasto 4 -sijoitusrahasto
- OP-Vähähiilinen Maailma -sijoitusrahasto

Vuonna 2022 OP-rahastot äänestivät yhteensä 17 maassa Suomen ulkopuolella. Äänestyksiin sisältyi 132 ympäristöön liittyvää ehdotusta ja 240 sosiaalisin kysymyksiin kuten ihmisoikeuksiin, työhyvinvointiin, monimuotoisuuteen tai tuoteturvallisuuteen liittyvää ehdotusta ja 47 muihin vastuullisuusteemoihin liittyvää ehdotusta.

Vuonna 2022 ilmastotavoitteiden asettaminen ja niistä yksityiskohtaisempi raportointi olivat vastuullisuusasioista selkeästi eniten esillä ulkomaisten yhtiökokousten asialistoilla. Osakkeenomistajien ilmastoaiheisten ehdotusten määrä oli taas kasvanut huomattavasti edelliseen vuoteen verrattuna, eritoten Yhdysvalloissa mutta myös Japanissa, jossa osakkeenomistajat pyysivät ennätysmäärää yhtiötä vahvistamaan ilmastositoumuksiaan. Ilmastoteeman lisäksi seuraavat vastuullisuusaiheet nousivat ulkomaisten yhtiökokousten esityslistoille: poliittinen vaikuttaminen, monimuotoisuus, tasa-arvo ja osallisuus, työturvallisuus ja – hyvinvointi sekä ihmisoikeudet.

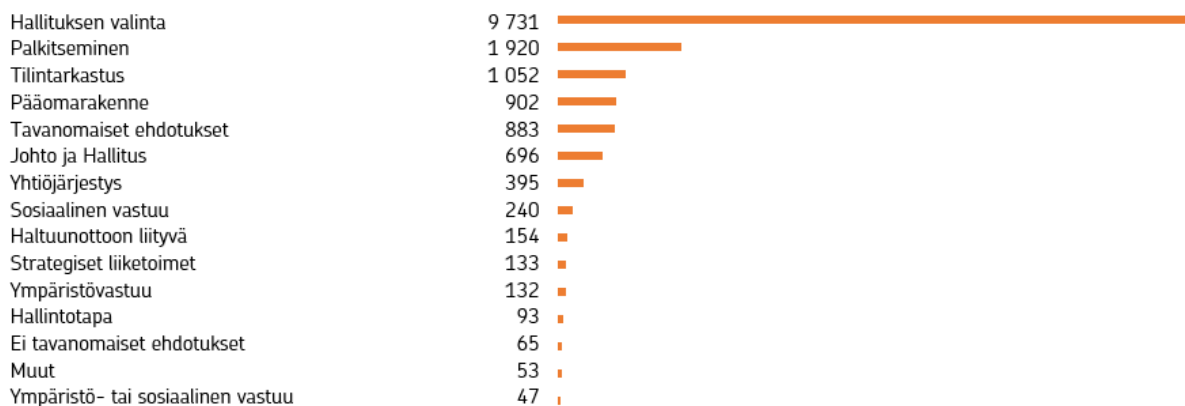
Taulukossa 1 on esitelty muutamia yhtiökohtaisia esimerkkejä vuoden 2022 yhtiökokouksen ympäristö- ja sosiaaliseen vastuuseen liittyvistä yhtiökokousehdotuksista. Ehdotukset vaativat useimmiten vähintään 50 %:n kannatuksen, jotta yhtiöltä voidaan vaatia toimenpiteitä. Pienemmätkin kannatusluvut kuitenkin vievät viestiä eteenpäin johtoportaalalle ja hallitukseen.

Yhtiö	Yhtiökokousehdotus
Apple Inc.	OP puolsi osakkeenomistajien ehdotusta, jossa yhtiötä kehoitetaan suorittamaan kansalaisoikeuksia koskeva tarkastus (civil rights audit) kolmannella osapuolella vastoin hallituksen toiveita. Ehdotus hyväksyttiin 54 % kannatuksella.
Berkshire Hathaway	OP puolsi ehdotusta, jossa kehoitettiin yhtiötä raportoimaan ilmatoriskeitä ja mahdollisuuksista TCFD-suositusten mukaisesti. Ehdotus sai 27% kannatuksen.
BP Plc	OP poikkesi johdon äänestysuusituksesta ja puolsi osakkeenomistajien ehdotusta koskien Pariisin sopimuksen kanssa linjassa olevien päästövähennystavoitteiden asettamista ja julkaisemista.
Chevron Corporation	OP puolsi osakkeenomistajien ehdotusta, jossa kehoitettiin yhtiötä julkaisemaan keskipitkän ja pitkän aikavälin Tason 1, 2 ja 3 päästötavoitteet. Ehdotus sai 33 % kannatuksen.
Costco Wholesale Corporation	OP puoli ehdotusta jossa 69,9 % osakkeenomistajista äänesti urauurtavan Green Century ^o -ehdotuksen puolesta, jossa yhtiötä pyydetään asettamaan tieteeseen perustuvat päästövähennystavoitteet.
Exxon Mobil Corporation	OP poikkesi johdon äänestysuusituksesta ja puolsi kaikkia osakkeenomistajien ilmastoon liittyviä ehdotuksia, joissa mm. vaadittiin yhtiötä asettamaan Pariisiin sopimuksen kanssa linjassa olevat päästövähennystavoitteet sekä raportoimaan ilmatoriskeitä ja mahdollisuuksista.
Rio Tinto	OP äänesti hallituksen esittämää ilmasto-ohjelmaa vastaan. Yhtiön ilmatoraportoinnissa on havaittavissa puutteita: eivät ole asettaneet konkreettisia tavoitteita tason 3 päästöille, vaikka nämä muodostavat suurimman osan yhtiön kokonaispäästöistä. Hallituksen ehdotus sai 84 % kannatuksen - 16 % osakkeenomistajista OP mukaan lukien vastusti ohjelmaa.
The Walt Disney Company	Osakkeenomistajat ehdottivat, että yhtiö alkaa raportoimaan sukupuolten välisestä palkkaerosta. OP äänesti ehdotuksen puolesta. Ehdotus sai reilun 59 %:n kannatuksen.

Taulukko 1. Yhtiökohtaisia esimerkkejä vuoden 2022 yhtiökokousten vastuullisuusteemaisista ehdotuksista

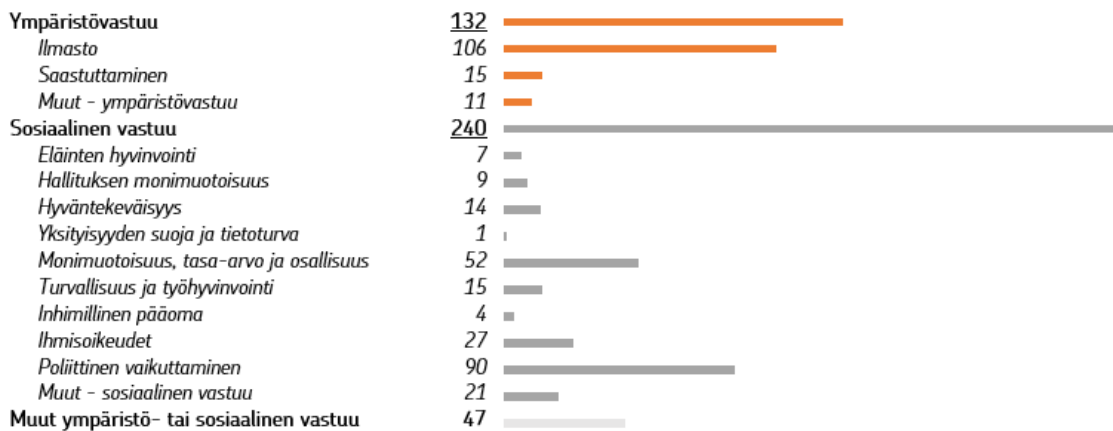
Yksittäisten yhtiökokouksesityksien lukumäärä, joissa OP-rahastot äänestivät vuonna 2022 oli yli 16 000 kappaletta. Yhtiökokouksesityksien aiheita on esitelty kuvassa 2 ja yhtiökokoustkantoja kuvassa 4.

YHTIÖKOKOUSESITYSTEN AIHEITA

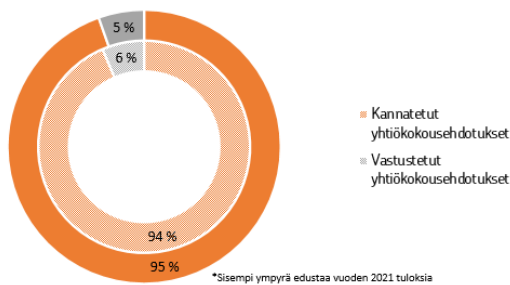
Kuva 2. Yhtiökokouksesityksien aiheet 2023

YHTIÖKOKOUSESITYSTEN AIHEITA

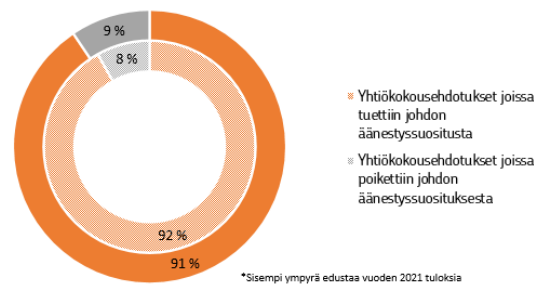

Kuva 3. Yhtiökokousten ympäristö- ja sosiaaliseen vastuuseen liittyviä aiheita 2023

KANTA YHTIÖKOKOUKSISSA

ÄÄNESTYS SUHTEESSA JOHDON ÄÄNESTYSUOSITUKSIIN

Kuva 4. Yhtiökokouskantoja vuonna 2022

1.1.4 Muu vaikuttaminen ja vuoropuhelu sidosryhmien kanssa

Muussakin vaikuttamisessa, kuten vastuullisuusaloitteissa, OP Varainhoito edustaa valtuutettuna muita OP-rahastoja. Vuoden 2022 aikana jatkoimme alla mainittujen sijoittajien yhteistyöaloitteiden tukemista. Sijoittajien yhteiset aloitteet voivat liittyä esimerkiksi siihen, että sijoittajat vaativat yrityksiltä tarkempaa raportointia ilmastonmuutokseen liittyen. Vaikuttamista on kuvattu tarkemmin OP Varainhoidon Omistajaohjauksen periaatteissa. Climate Action 100+ aloite, jonka kohdelistalla on tällä hetkellä 166 yhtiötä, jatkui vuonna 2022 tuloksekkaasti. Aloitteen tarkoituksena on luoda sijoittajien painetta maailman saastuttavampiin yhtiöihin, jotta nämä ryhtyisivät tarvittaviin toimiin ilmastonmuutoksen torjumiseksi.

Vuoden 2022 aikana jatkoimme myös "The CDP Science-Based Targets"- sijoittajakampanjan tukemista, jossa tarkoituksena on edistää ilmastotoimia kannustamalla yrityksiä asettamaan tieteeseen perustuvat päästövähennystavoitteet. Vuoden 2022 aikana (kampanjakausi lokakuu 2021 – syyskuu 2022) 213 uutta yhtiötä liittyi kampanjaan, 38 yhtiön keski-pitkänvälin ilmastotavoite hyväksyttiin ja 96 yhtiötä sitoutui nettonollan saavuttamiseen.

Jatkoimme lisäksi, vuonna 2020 alkaneen Brasilian metsäkato hankkeen (Investor Policy Dialogue on Deforestation Initiative – IPDD) tukemista. Joulukuussa 2022 hankkeessa oli kaiken kaikkiaan mukana 67 institutionaalista sijoittajaa 19 eri maasta, joiden hallinnoitavat varat ovat yhteensä 10 biljoonaa Yhdysvaltain dollaria. Hankkeen tarkoituksena on vaikuttaa Brasilian ja Indonesian valtiollisiin tahoihin metsäkadon vähentämiseksi.

1.1.5 Nimitystoimikunnat

OP-Rahastoyhtiön hallinnoimien rahastojen edustajat ovat vuosittain edustaneet rahastoja muutaman suomalaisen yhtiön osakkeenomistajien nimitystoimikunnissa. Osakkeenomistajien nimitystoimikunta on vain osalla suomalaisista listayhtiöistä.

OP-Rahastoyhtiön edustaja valittiin seuraavien yhtiöiden osakkeenomistajien nimitystoimikuntaan osallistuen vuoden 2022 hallituskokoonpanoesityksen valmisteluun: Exel Composites Oyj, Detection Technology Oyj, Optomed, Robit Oy ja Tokmanni Oyj.

1.2 H1 2023

1.2.1 Kansainväliset normirikkomukset

Vuodesta 2023 alkaen siirryimme käyttämään ulkoisen palveluntarjoajan, Sustainalytics:n, kansainvälisiin normeihin pohjautuvaa yhtiövaikuttamispalvelua, joka näin ollen korvasi aiemman itse toteuttamamme normipohjaisen yhtiövaikuttamisen. Hyödyntämällä palveluntarjoajaa pystymme vaikuttamaan suurempaan määrään yhtiötä vuosittain. Sustainalytics koordinoi vaikuttamisdialogeja, sekä monitoroi ja raportoi yhtiöistä, joiden on todettu rikkovan kansainvälisiä normeja tai jotka ovat epäiltyjen normirikkeiden takia heidän seurantalistallansa. OP Varainhoidon ESG-asiantuntijat ja salkunhoitajat osallistuvat palveluntarjoajan koordinoimiin yhtiökohtaisiin puheluihin. Saamme kvartaaleittain tilannekatsauksen palveluntarjoajan käymistä keskusteluista ja yhtiöiden tilanteesta. Näiden tilannekatsausten avulla voimme seurata ja varmistaa, että kohdeyhtiömme parantavat toimintaansa mahdollisten rikkeiden osalta. Jos kuitenkin huomaamme, että kansainvälisiä normeja rikkova yhtiö ei vaikuttamistoimenpiteistä huolimatta paranna toimintaansa, luovumme omistuksesta.

56

Normipohjaista
vaikuttamiskeskustelua
H1 2023 lopussa

4

Uutta vaikuttamiskeskustelua
H1 2023 aikana

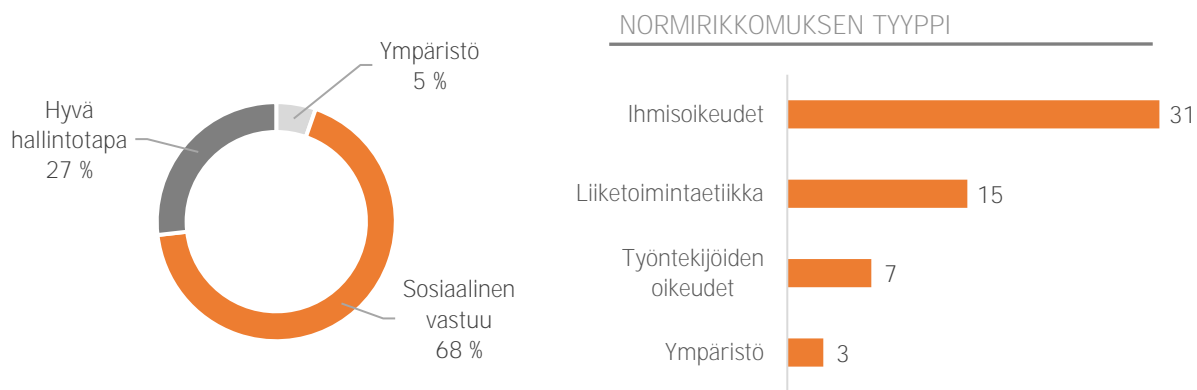
NORMIPOHJAISSA YHTIÖVAIKUTTAMISESSA TAPAHTUNEET MUUTOKSET

Vaikuttamiskeskustelut vuoden 2023 alussa	55
Vaikuttaminen aloitettu H1 aikana	4
Uusi vaikuttamiskeskustelu uuden omistuksen myötä	1
Normirikkomus ei enää aktiivinen, siirretty seurantaan	-1
Vaikuttaminen ei enää etusijalla omistuksen myymisen myötä	-3
Vaikuttamiskeskustelut 2023 H1 lopussa	56

Kuva 5. Lisätietoja vaikuttamisen piirissä olevien yhtiöiden osalta vuoden 2023 ensimmäisen vuosipuoliskon aikana.

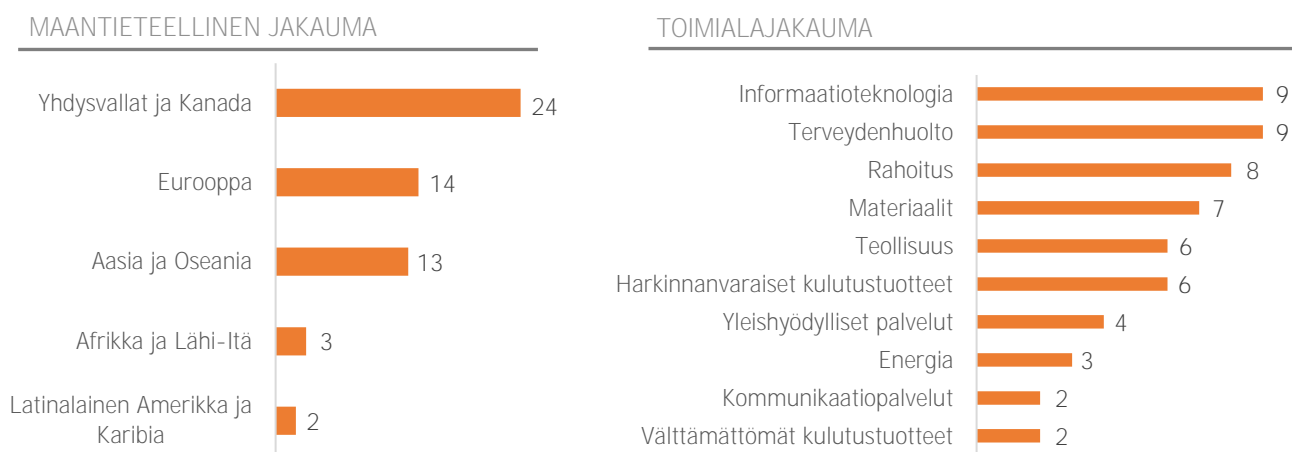
Vuoden 2023 ensimmäisen vuosipuoliskon lopussa käynnissä oli 56 normirikkomuksiin tai epäilyihin liittyvää vaikuttamiskeskustelua, joita käytiin 52 eri yrityksen kanssa. Näistä keskusteluista neljä olivat uusia vuoden 2023 ensimmäisen vuosipuoliskon aikana. Vaikuttamiskeskustelujen määrä oli suurempi kuin yritysten määrä, sillä neljässä yrityksessä oli meneillään kaksi eri vaikuttamiskeskustelua, jotka liittyivät toisistaan erillisiin normirikkomuksiin. Kolme käynnissä ollutta vaikuttamiskeskustelua eivät ole OP-rahastoille enää etusijalla, sillä näiden yhtiöiden osalta omistukset päädyttiin myymään. Lisäksi yksi, vuodesta 2019 alkanut vaikuttamiskeskustelu tuli OP-rahastoille olennaiseksi uuden omistuksen myötä. Yksi vaikuttamiskeskustelu myös lopetettiin ja yhtiö siirrettiin seurantaan, sillä sitä koskenut normirikkomus ei ollut enää aktiivinen, eli yrityksen toiminnassa ei ollut enää havaittavissa merkkejä normirikkomusta vastaavasta toiminnasta.

ESG-jaottelulla (ympäristövastuu, sosiaalinen vastuu ja hyvä hallintotapa) mitattuna valtaosa havaituista normirikkomuksista liittyi sosiaaliseen vastuuseen, joista selkeästi suurin osa liittyi ihmisoikeusrikkomuksiin (kuva 6). Yleisiä esimerkkejä tällaisista ihmisoikeuksiin liittyvistä vaikuttamiskeskusteluista olivat datan yksityisyyteen ja turvallisuuteen liittyvät rikkomukset sekä yhtiöiden liiketoiminta-alueella olevien paikallisyhteisöjen suhteisiin liittyvät epäkohdat. Vastaavasti liiketoimintaetiikkaan liittyvät tekijät olivat toiseksi yleisin aihepiiri, jossa rikkomus liittyi usein lahjontaan ja/tai korruptioon.

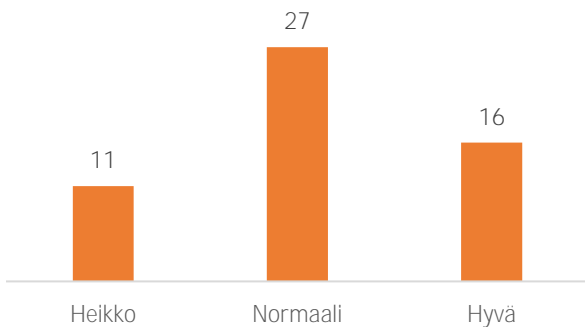
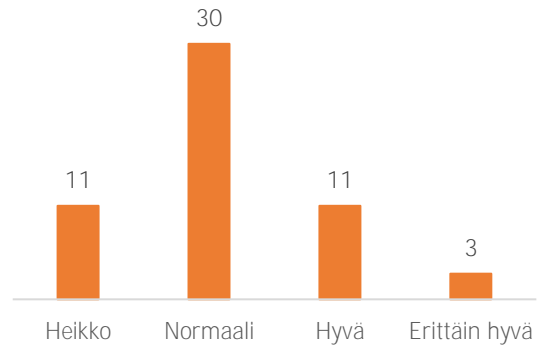

Kuva 6. Normirikkomusten jakauma ESG-jaottelulla ja tyypeittäin

Vaikuttamiskeskusteluiden maantieteellinen jakauma (kuva 7) painottui 2023 ensimmäisellä vuosipuoliskolla pääasiassa pohjoisamerikkalaisiin yrityksiin, mutta myös eurooppalaisten ja aasialaisten yritysten kanssa oli käynnissä useita vaikuttamiskeskusteluita. Suomalaisia yrityksiä ei ollut normirikkomuksista johtuvien vaikuttamiskeskusteluiden piirissä. Toimialoista informaatioteknologia sekä terveydenhuolto olivat eniten edustettuina normirikkomuksesta johtuvissa vaikuttamiskeskusteluissa. Kuten yllä mainittiin, datan yksityisyys ja turvallisuus olivat yleinen normirikkomuksen aihe, joka osaltaan selittää informaatioteknologia-alan yritysten suurta osuutta. Terveydenhuoltoalalla yleisin rikkomustyyppi liittyi tuoteturvallisuuteen liittyviin epäkohtiin.

Kuva 7. Normipohjaisten vaikuttamiskeskusteluiden toimiala- ja maantieteellinen jakauma

YHTIÖIDEN EDISTYMINEN
 NORMIRIKKOMUSTEN KORJAAMISEKSI

 YHTIÖIDEN VASTAUSASTE
 VAIKUTTAMISKESKUSTELUISSA

Kuva 8. Yhtiön edistyminen ja vastausaste vaikuttamisprosessissa.

Vastausasteella (ks. kuva 8) tarkoitetaan sitä, kuinka yhtiö on kommunikoinut ja vastannut yhteydenottoihin vaikuttamisprosessin aikana. Edistyminen puolestaan kertoo siitä, onko yrityksen toiminnassa havaittu edistymistä normirikkomuksen korjaamiseksi. Suurin osa yhtiöistä on sekä edistynyt että vastannut rikkomuksia koskeviin kyselyihin keskimääräisesti tai hyvin. Hyvänä osoituksena vaikuttamiskeskusteluiden hyödyllisyydestä voidaan pitää sitä, että näillä mittareilla hyvin suoriutuneita yhtiöitä on enemmän kuin heikosti suoriutuneita. Tämä antaa viitteitä siitä, että yhtiöt pääsääntöisesti ottavat havaitut normirikkomukset toiminnassaan vakavasti huomioon ja pyrkivät parantamaan niihin liittyviä käytäntöjään.

1.2.2 Salkunhoitajien käymät keskustelut yhtiöiden kanssa

Kansainvälisten normirikkomusten seurannan ja vaikuttamisen lisäksi pidämme yllä vuoropuhelua yhtiöiden kanssa lukuisista muista aiheista. Salkunhoitajat voivat tavata yhtiöiden edustajia ja hankkia lisätietoa muun muassa yhtiön strategian toteutuksesta, yhtiön operatiivisesta toiminnasta sekä olennaisista vastuullisuuskysymyksistä. Mikäli OP-rahastot omistavat merkittävän omistusosuuden yhtiöstä tai ovat merkittävä velkoja, salkunhoitajat voivat tapaamisissa esittää näkemyksensä yhtiölle esimerkiksi strategisista valinnoista, investoinneista tai pääomarakenteesta. Vuoden 2023 ensimmäisen vuosipuoliskon aikana yhtiötapaamisia oli yhteensä 98. Näistä 84:ssä käsiteltiin yksityiskohtaisemmin vastuullisuusteemoja. Sosiaaliseen vastuuseen liittyviä kysymyksiä käsiteltiin alkuvuonna 2023 47 yhtiötapaamisessa ja ympäristöaiheisia asioita käsiteltiin 61 yhtiötapaamisessa. Hyvään hallintotapaan liittyviä asioita käytiin läpi 16 yhtiötapaamisessa. Osassa tapaamisista käsiteltiin useampia teemoja.

1.2.3 Ilmastovaikuttaminen

Vuodesta 2023 alkaen OP-rahastojen suorien osake- ja korkorahastojen sijoitusten osalta toteutetaan kohdennettua ilmastovaikuttamista tunnistettujen korkean ilmatoriskin¹ omaavien sijoituskohteiden osalta. Vaikuttamisen tavoitteena on, että näillä yrityksillä on Pariisin ilmastopöytäkirjaan perustuva päästö-vähennyssuunnitelma. Tätä kohdennettua ilmastovaikuttamista toteutetaan joko (1) yhtiökokousäänestämisen, (2) suorien dialogien tai (3) yhteisvaikuttamisaloitteiden kautta, joissa olemme mukana aktiivisessa roolissa kyseisen yhtiön osalta. Tavoitteena on, että vuoden 2025 loppuun mennessä kaikki kohdelistan tunnistetut, korkean ilmatoriskin omaavat sijoituskohteet ovat jonkin edellä mainitun vaikuttamistimenpiteen alla. Vaikuttamisen kohteena olevat yhtiöt määritellään ja yhtiölistaa tarvittaessa päivitetään vuosittain.

Vuoden 2023 ensimmäisen vuosipuoliskon lopulla ilmastovaikuttamisen piirissä oli yhteensä 79 yhtiötä ja näistä ensimmäisten osalta toimenpiteet aloitettiin yhtiökokousäänestämisen ja Climate 100+ yhteisvaikutusaloitteen avulla. Yhtiökokousäänestämisen osalta OP-rahastot olivat mukana puoltamassa päästövähenny tavoitteiden asetantaan sidonnaisia osakkeenomistajien ehdotuksia sekä vastustamassa valittujen tai tietyissä tapauksissa kaikkien hallitusten

¹ Yhtiöt, joiden päästöt muodostavat 70 % OP-Rahastoyhtiö Oyj:n hallinnoimien suorien osake- ja korkorahastojen rahoitetuista päästöistä

jäsenien uudelleenvalintaa, johtuen hallituksen ja johdon riittämättömistä toimista yhtiön ilmastotavoitteiden ja -toimien suhteen.

Fortum Oyj:n osalta, joka myös lukeutuu ilmastovaikuttamisen strategian piiriin, liityimme Climate Action 100+ aloitteen 'Lead Investor'- työryhmään. Seuraavien 10 yhtiön osalta OP-rahastot hyödynsivät äänioikeuttaan ja käyttivät yhtiökokousäänestämistä vaikuttamismenetelmänä ilmastotavoitteiden asetannan suhteen*:

Yhtiö	Selite	Äänestystulos
Anglo American PLC	OP vastusti hallituksen jäsenen uudelleenvalintaa, joka on nimetty ilmatoriskistä vastuussa olevaksi henkilöksi. Vastustava kanta johtui siitä, että yhtiö ei ole linjassa 2050 nettonollatavoitteiden ja -sitoumusten kanssa.	Hallituksen jäsen uudelleenvalittiin 93,6 % ääniosuudella.
BP P.L.C.	OP äänesti osakkeenomistajan ehdotuksen puolesta, jonka mukaan yrityksen tulisi raportoida siitä, kuinka se pyrkii pienentämään hiilijalanjälkeään siten, että se olisi linjassa Pariisin ilmastopimuksen kanssa.	16,7 % osakkeenomistajista kannatti ehdotusta.
ConocoPhillips	OP äänesti kaikkien hallituksen jäsenien uudelleenvalintaa vastaan, sillä yhtiön kasvihuonepäästöt eivät ole linjassa 2050 nettonollatavoitteiden ja -sitoumusten kanssa.	Kaikki hallituksen jäsenet uudelleenvalittiin noin 80–96 % ääniosuuksilla.
Exxon Mobil Corporation	OP äänesti hallituksen puheenjohtajan (joka toimii myös yhtiön toimitusjohtajana) sekä kahden muun jäsenen uudelleenvalintaa vastaan, sillä yhtiö ei ole linjassa 2050 nettonollatavoitteiden ja -sitoumusten kanssa.	Kyseiset hallituksen jäsenet uudelleenvalittiin noin 90–93 % ääniosuuksilla.
Marathon Petroleum Corporation	OP pidättäytyi äänestämästä hallituksen jäsenien uudelleenvalinnan osalta, sillä yhtiö ei ole linjassa 2050 nettonollatavoitteiden ja -sitoumusten kanssa.	Kaikki hallituksen jäsenet uudelleenvalittiin yli 97 % ääniosuuksilla.
Occidental Petroleum Corporation	OP vastusti kahden hallituksen jäsenen uudelleenvalintaa, johtuen yrityksen ilmatoriskin johtamisen ja huomioimisen puutteista. Lisäksi yhtiö ei ole linjassa 2050 nettonollatavoitteiden ja -sitoumusten kanssa.	Molemmat hallituksen jäsenet uudelleenvalittiin noin 96 % ääniosuuksilla.
Rio Tinto PLC	OP vastusti hallituksen jäsenen uudelleenvalintaa, joka on nimetty ilmatoriskistä vastuussa olevaksi henkilöksi. Vastustava kanta johtui siitä, että yhtiö ei ole linjassa 2050 nettonollatavoitteiden ja -sitoumusten kanssa.	Hallituksen jäsen uudelleenvalittiin 94 % ääniosuudella.
Santos Limited	OP vastusti yhden hallituksen jäsenen uudelleenvalintaa, joka on jäsenenä ilmatoriskistä vastuussa olevassa komiteassa. Vastustava kanta johtui siitä, että yhtiö ei ole linjassa 2050 nettonollatavoitteiden ja -sitoumusten kanssa. Lisäksi OP äänesti osakkeenomistajan ehdotuksen puolesta, jonka mukaan yrityksen tulisi raportoida siitä, kuinka sen allokaatio öljy- ja kaasuvaroihin on linjassa globaalin 2050 nettonollatavoitteen kanssa.	Hallituksen jäsen uudelleenvalittiin 89,7 % ääniosuudella. Osakkeenomistajista 18,2 % kannatti osakkeenomistajan ehdotusta.
Shell PLC	OP äänesti osakkeenomistajan ehdotuksen puolesta, jonka perusteella Shellin tulisi sisällyttää myös Scope 3-päästöt vuoden 2030 päästövähennystavoitteeseensa.	20,2 % osakkeenomistajista kannatti osakkeenomistajan ehdotusta.
Valero Energy Corporation	OP äänesti kaikkien hallituksen jäsenien uudelleenvalintaa vastaan, sillä yhtiö ei ole linjassa 2050 nettonollatavoitteiden ja -sitoumusten kanssa. Lisäksi OP äänesti osakkeenomistajan ehdotuksen puolesta, jonka mukaan yrityksen tulisi raportoida yksityiskohtaisemmin toimistaan kasvihuonepäästöjen pienentämiseen sekä siitä, kuinka yritys on linjassa Pariisin ilmastopimuksen kanssa.	Kaikki hallituksen jäsenet uudelleenvalittiin noin 89–94 % ääniosuuksilla.

*Ehdotukset vaativat useimmiten vähintään 50 %:n kannatuksen, jotta yhtiöltä voidaan vaatia toimenpiteitä. Pienemmätkin kannatusluvut kuitenkin vievät viestiä eteenpäin johtoportaalille ja hallitukseen.

Taulukko 2. OP:n ilmastovaikuttamisen alaisena olevat yhtiöt, joihin olemme vaikuttaneet yhtiökokousäänestämisen kautta keväällä 2023

1.2.4 Kotimaiset yhtiökokoukset

OP-Rahastoyhtiö Oy:n hallitus on valtuuttanut OP-Rahastoyhtiö Oy:n yhden hallituksen jäsenen päättämään äänioikeuden käyttämisestä yhtiökokouksissa ja antamaan tarvittaessa tarkemmat ohjeet kokouksissa noudatettavasta menettelystä. Valtuutettuna toimi riippumaton hallituksen jäsen vuoden 2023 ensimmäisen vuosipuoliskon aikana. 2023 toisesta vuosipuoliskosta alkaen OP-Rahastoyhtiö Oy:n hallitus on valtuuttanut rahastoyhtiön sijoituksista vastaavat salkunhoitajat päättämään OP-rahastojen äänioikeuden käyttämisestä yhtiökokouksissa. Osallistuttujen yhtiökokousten osalta tehdään OP Varainhoidossa kunkin yhtiön osalta taustaselvitys, jonka kyseinen hallituksen jäsen hyväksyy. Yhtiökokoukselivitykset tehdään noudattaen Arvopaperimarkkinayhdistyksen listayhtiöiden hallinnointikoodia.

OP-Rahastoyhtiön hallinnoimat rahastot osallistuivat keväällä 2023 yhteensä 57 suomalaiseen yhtiökokoukseen. Yhtiökokouksiin osallistuttiin äänestämällä ennakoon.

OP-Rahastoyhtiön Suomeen keskittyviin rahastoihin lukeutuvat seuraavat rahastot:

- OP-Suomi -sijoitusrahasto
- OP-Suomi-Pienyhtiöt -sijoitusrahasto
- OP-Suomi Indeksi -sijoitusrahasto

OP Varainhoito oli yhteydessä 8 yhtiön kanssa yhtiökokouksikauden aikana yhtiökokouksissa käsiteltäviin asiakohtiin liittyen. Yhteydenotot koskivat mm. hallituksen palkkiotasoa, osakeantivaltuutusten tarkempia syitä, tilintarkastajan valintaa, sekä palkitsemisraporttien sisältöä.

1.2.5 Ulkomaiset yhtiökokoukset

Ulkomaisten pörssilistattujen yhtiöiden yhtiökokouksikäytännöt vaihtelevat maittain osallistumiseen liittyvien hallinnollisten käytäntöjen suhteen. Ulkomaisten yhtiöiden yhtiökokouksiin osallistutaan markkinoilla, joilla osallistuminen on kustannustehokasta sekä ottaen huomioon yhtiöiden osuuksia rahaston sijoituksissa.

Kuten edellä mainittiin, OP-Rahastoyhtiö Oyj käyttää valtakirjaneuvonantaja ISS:ää ulkomaisissa yhtiökokouksissa. OP-Rahastoyhtiön hallinnoimat sijoitusrahastot äänestivät vuoden 2023 ensimmäisellä vuosipuoliskolla yhteensä 406 yhtiökokouksessa, joissa äänestettyjen yhtiökokouksesityksien lukumäärä oli yhteensä 6 224. Ensimmäisen vuosipuoliskon aikana äänestettiin seuraavilla markkinoilla: Alankomaat, Australia, Belgia, Caymansaaret, Espanja, Hongkong, Irlanti, Japani, Jersey, Kanada, Luxembourg, Ranska, Saksa, Singapore, UK ja Yhdysvallat.

Seuraavat 25 rahastoa äänestivät ulkomaisissa yhtiökokouksissa kevään aikana:

- OP-Aasia Indeksi -sijoitusrahasto
- OP-Amerikka Arvo -sijoitusrahasto
- OP-Amerikka Indeksi -sijoitusrahasto
- OP-Amerikka Kasvu -sijoitusrahasto
- OP-Amerikka Laatu -sijoitusrahasto
- OP-Amerikka Pienyhtiöt -sijoitusrahasto
- OP-Amerikka Vakaa -sijoitusrahasto
- OP-Eurooppa Arvo -sijoitusrahasto
- OP-Eurooppa Indeksi -sijoitusrahasto
- OP-Eurooppa Laatu -sijoitusrahasto
- OP-Eurooppa Nousevat Tähdet -sijoitusrahasto
- OP-Eurooppa Osinkoyhtiöt -sijoitusrahasto
- OP-Eurooppa Vakaa -sijoitusrahasto
- OP-Ilmasto -sijoitusrahasto
- OP-Japani -sijoitusrahasto
- OP-Japanin Tähdet -sijoitusrahasto
- OP-Kestävä Maailma -sijoitusrahasto
- OP-Kiina -sijoitusrahasto

- OP-Kiinteistö -sijoitusrahasto
- OP-Maailma Indeksi -sijoitusrahasto
- OP-Puhdas Vesi -sijoitusrahasto
- OP-Tavoiterahasto 2 -sijoitusrahasto
- OP-Tavoiterahasto 3 -sijoitusrahasto
- OP-Tavoiterahasto 4 -sijoitusrahasto
- OP-Vähähiilinen Maailma -sijoitusrahasto

OP-rahastot äänestivät keväällä yhteensä 17 maassa Suomen ulkopuolella. Äänestyksiin sisältyi 75 ympäristöön liittyvää ehdotusta ja 151 ihmisoikeuksiin ja sosiaaliseen vastuuseen liittyvää ehdotusta.

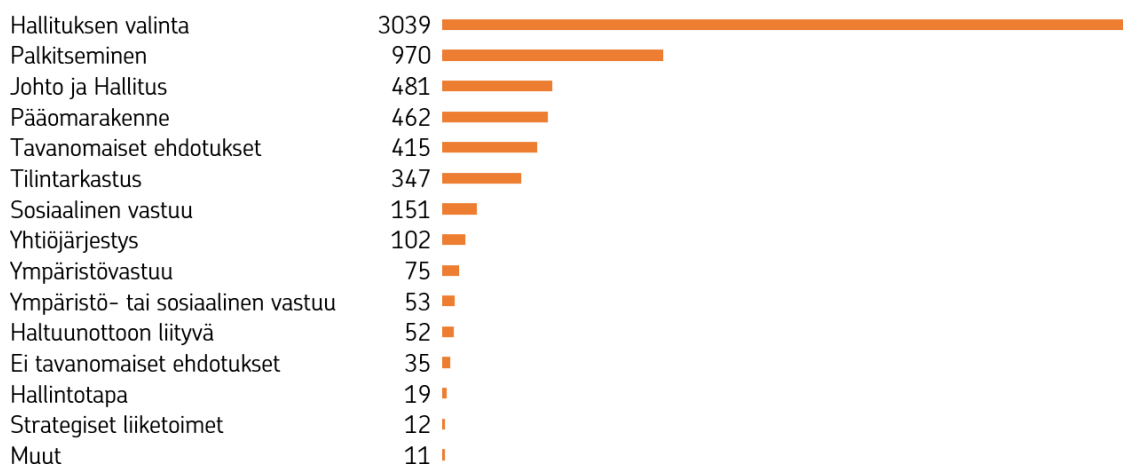
Ilmastotavoitteiden asettaminen ja niistä yksityiskohtaisempi raportointi olivat edelleen ympäristövastuun osalta eniten esillä kevään 2023 ulkomaisten yhtiökokousten asialistoilla. Päästövähennystavoitteiden asetantaan liittyvät ehdotukset olivat selkeästi yksityiskohtaisempia edellisvuosiin verrattuna. Esimerkiksi tietyt osakkeenomistajien ehdotukset keskittyivät yksinomaan Scope-3 päästöjen sisällyttämistä päästövähennystavoitteisiin tai vaativat yhtiöiltä absoluuttisia päästövähennystavoitteita intensiteetti-perusteisten tavoitteiden sijaan. Sosiaalisen vastuun osalta yhtiökokousten esityslistoille nousivat ihmisoikeuksiin, työturvallisuuteen ja hyvinvointiin, monimuotoisuuteen, tasa-arvoon ja osallisuuteen, liittyvät ehdotukset.

Apple Inc.	OP äänesti osakkeenomistajan ehdotuksen puolesta, jossa yhtiö olisi velvoitettu raportoimaan sukupuolten ja etnisten ryhmien välisestä mediaanipalkkaerosta . Ehdotus sai 33,8 %:n kannatuksen osakkeenomistajilta.
Amazon	OP äänesti osakkeenomistajan ehdotuksen puolesta, jossa Amazonin tulisi teettää ulkopuolinen tarkastus yhtiön vallitsevista työoloista . Ehdotus sai 35,2 %:n kannatuksen.
	OP äänesti osakkeenomistajan ehdotuksen puolesta, jonka mukaan yhtiön tulisi teettää ulkopuolinen tutkimus ja raportoida tekoälyyn perustuvan hahmontunnistuspalvelu Amazon Rekognitioniin liittyvistä riskeistä. Ehdotuksen mukaan palvelu saattaa tuottaa yhtiölle taloudellisia riskejä perustuen yksityisyys- ja ihmisoikeustekijöihin . Ehdotus sai 37,2 %:n kannatuksen osakkeenomistajilta.
Exxon Mobil	OP äänesti osakkeenomistajan ehdotuksen puolesta, jonka mukaan Exxon Mobilin tulisi julkaista raportti, jossa arvioidaan yhtiön ilmoittamien metaanipäästöjen luotettavuutta . Ehdotus sai 36,4 %:n kannatuksen.
Marathon Petroleum Company	OP äänesti osakkeenomistajan ehdotuksen puolesta, jonka mukaan yrityksen tulisi raportoida, kuinka se valmistautuu oikeudenmukaiseen ilmastosiirtymään . Ehdotus sai 16 %:n kannatuksen.
Wells Fargo	OP äänesti osakkeenomistajan ehdotuksen puolesta, jonka mukaan yhtiön tulisi raportoida työpaikalla tapahtuvan häirinnän ja syrjinnän ehkäisemisestä . Ehdotuksen taustalla vaikuttivat Wells Fargossa ilmi tulleet syrjintätapaukset. Ehdotus sai 52 %:n kannatuksen osakkeenomistajilta ja tuli näin ollen hyväksytyksi.
Shell	OP äänesti Shellin energiasiirtymän edistymistä koskevan raportin hyväksymistä vastaan. Syy vastustavaan kantaan oli se, että yhtiö ei ollut raportoinut tarpeeksi tarkasti Scope 3-päästöjään sekä sitä, kuinka se pyrkii saavuttamaan asettamansa ilmastotavoitteet . Esimerkiksi yhtiön päästötavoitteet viittasivat raportissa Scope 3-päästöjen intensiteetin vähentämiseen absoluuttisten päästöjen sijaan. Raportti hyväksyttiin 80 %:n kannatuksella.

*Ehdotukset vaativat useimmiten vähintään 50 %:n kannatuksen, jotta yhtiöiltä voidaan vaatia toimenpiteitä. Pienemmätkin kannatusluvut kuitenkin vievät viestiä eteenpäin johtoportaalille ja hallitukseen.

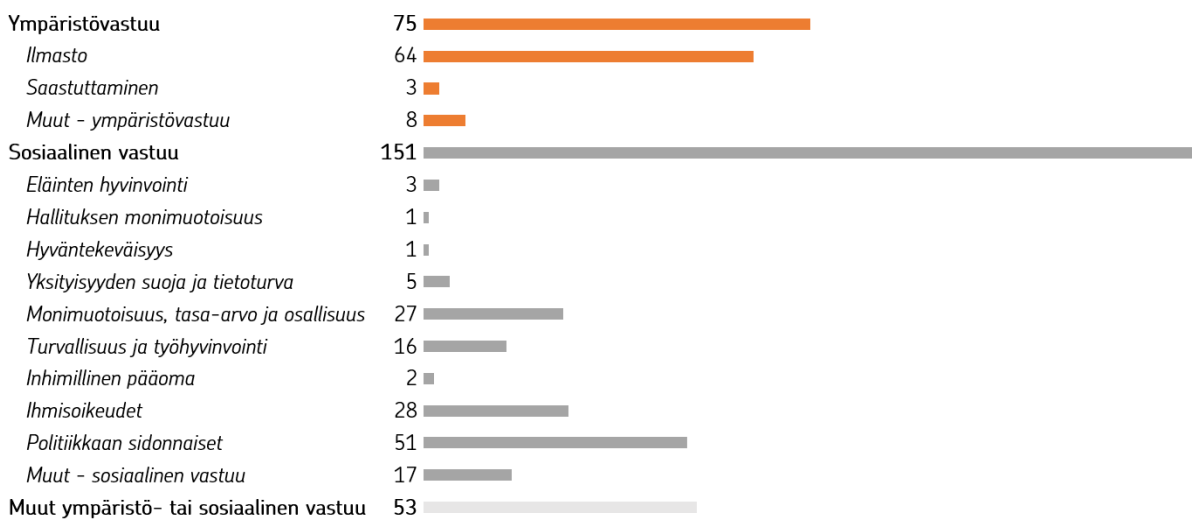
Taulukko 3. Yhtiökohtaisia esimerkkejä kevään 2023 yhtiökokouksen vastuullisuusteemaisista ehdotuksista

YHTIÖKOKOUSESITYSTEN AIHEITA

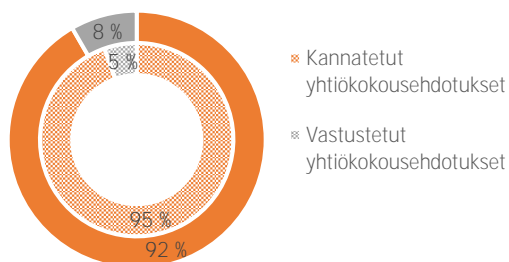
Kuva 9. Yhtiökokousesityksien aiheet vuoden 2023 ensimmäisen vuosipuoliskon aikana

VASTUULLISUUSTEEMAT YHTIÖKOKOUSESITYKSISSÄ

Kuva 10. Ympäristö- ja sosiaaliseen vastuuseen liittyvät yhtiökokousesitykset

KANTA YHTIÖKOKOUKSISSA*

*sisemmässä ympyrässä vuoden 2022 kannat

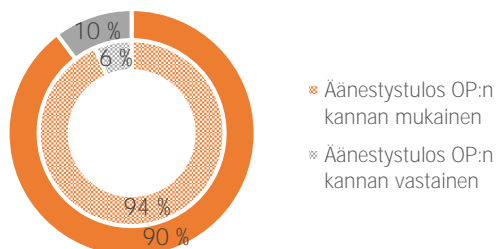
ÄÄNESTYS SUHTEESSA JOHDON ÄÄNESTYSSUOSITUKSIIN*

*sisemmässä ympyrässä vuoden 2022 äänestykset

Kuva 11. OP:n yhtiökokouskannat ja niiden suhde johdon äänestys-suosituksiin H1 2023 aikana

ÄÄNESTYSTULOKSET

*sisemmässä ympyrässä vuoden 2022 äänestystulokset

Kuva 12. Yhtiökokousten äänestystulokset suhteessa OP-rahastojen kantaan H1 2023 aikana

1.2.6 Muu vaikuttaminen ja vuoropuhelu sidosryhmien kanssa

Muussakin vaikuttamisessa, kuten teemavaikuttamisessa sekä vastuullisuusaloitteissa, OP Varainhoito edustaa valtuutettuna muita OP-rahastoja.

Yhtiökohtaisten vaikuttamistoimenpiteiden lisäksi vaikuttamme osallistumalla sijoittajien yhteisiin aloitteisiin. Sijoittajien yhteiset aloitteet voivat liittyä esimerkiksi siihen, että sijoittajat vaativat yrityksiä asettamaan tieteeseen perustustuvat päästövähennystavoitteet tai aloittamaan raportoimaan tai parantamaan raportointiaan yhtiöille olennaisista ilmatorisikeistä. Myös edellä mainittu temaattinen vaikuttaminen voi tapahtua yhteisvaikuttamisena. Vaikuttamista on kuvattu tarkemmin OP Varainhoidon ja OP Rahastoyhtiön Omistajaohjauksen periaatteissa. Vuoden 2023 ensimmäisen vuosipuoliskon aikana jatkoimme Climate Action 100+ aloitteen, The CDP Science Based Targets kampanjan sekä IPDD-hankkeen tukemista. Climate Action 100+ aloitteen osalta toimimme 'Lead Investor'- roolissa Fortumin vaikuttamiskeskustelussa.

1.2.7 Nimitystoimikunnat

OP-Rahastoyhtiön hallinnoimien rahastojen edustajat ovat vuosittain edustaneet rahastoja muutaman suomalaisen yhtiön osakkeenomistajien nimitystoimikunnissa. Osakkeenomistajien nimitystoimikunta on vain osalla suomalaisista listayhtiöistä.

OP-Rahastoyhtiön edustaja valittiin seuraavien yhtiöiden osakkeenomistajien nimitystoimikuntaan osallistuen vuoden 2023 hallituskokoonpanoesityksen valmisteluun: Detection Technology Oyj, Exel Composites Oyj, Optomed Oyj ja LeadDesk Oyj.

2 OP-Rahastoyhtiö Oy

OP-Rahastoyhtiö Oy on OP Osuuskunnan kokonaan omistama tytäryhtiö. Se hoitaa OP Ryhmän omia sijoitusrahastoja ja vaihtoehtorahastoja. OP-Rahastoyhtiö Oy:n nimeämät salkunhoitajat toteuttavat omistajaohjausperiaatteita rahastoissa OP-Rahastoyhtiö Oy:n lukuun. OP Varainhoito toimii OP-Rahastoyhtiön hallinnoimien rahastojen salkunhoitajana ja osallistuu omistajaohjauksen periaatteiden täytäntöönpanoon ja seurantaan.

OP-Rahastoyhtiön osalta tiedot yhtiövaikuttamisesta ja yhtiökokousosallistumisista on esitelty osiossa 1 OP Varainhoito Oy, minkä lisäksi OP-Rahastoyhtiön osalta tiedot julkaistaan [OP-Sijoitusrahastojen vuosikertomuksessa ja osavuosisikatsauksessa](#). Lisäksi OP-Rahastoyhtiö on julkaissut erillisen tiedoston op.fi:ssä, joka sisältää listan kokouksista, joihin on osallistuttu sekä toimet kussakin kokouksessa päätöksineen. Kyseinen tiedosto löytyy [vastuullisen sijoittamisen](#) sivuilta kohdasta Omistajaohjauksen periaatteet.

3 OP-Henkivakuutus Oy

OP-Henkivakuutus Oy (jäljempänä OP-Henkivakuutus) on OP Osuuskunnan kokonaan omistama henkivakuutusosakeyhtiö. OP-Henkivakuutuksen omaisuuden- ja salkunhoitajana toimiva OP Varainhoito toteuttaa omistajaohjauksen periaatteita OP-Henkivakuutuksen lukuun ja näistä voi tarkemmin lukea kappaleesta 1. OP Varainhoito hoitaa vaikuttamistyön myös OP-Henkivakuutuksen puolesta. **Yhtiövaikuttamisesta OP Varainhoidossa on kerrottu osiossa 1.1.**

OP-Henkivakuutus osallistuu kotimaisiin yhtiökokouksiin ja ylimääräisiin yhtiökokouksiin, noudattaen kotimaisissa yhtiökokouksissa listayhtiöiden hallinnointikoodia. Äänestysohjeista sovitaan Vakuutusyhtiöiden sijoitukset -yksikön kanssa. Yhtiö pidättäytyy tarvittaessa äänestämisestä. Vakuutusyhtiöiden sijoitukset -yksikkö valitsee OP-Henkivakuutuksen osalta yhtiökokoukset, joihin osallistutaan.

Erillinen tiedosto on julkaistu op.fi:ssä, joka sisältää listan kokouksista, joihin on osallistuttu sekä toimet kussakin kokouksessa päätöksineen. Kyseinen tiedosto löytyy [vastuullisen sijoittamisen](#) sivuilta kohdasta Omistajaohjauksen periaatteet.

3.1 Yhtiökokoukset vuonna 2022

OP-Henkivakuutus osallistui vuonna 2022 aikana yhteensä kahteen suomalaiseen yhtiökokoukseen (taulukko 4).

Yhtiö	Kokouspvm
Terveystalo Oyj	7.4.2022
SRV Yhtiöt Oyj	28.3.2022

Taulukko 4. OP-Henkivakuutus Oy:n yhtiökokouksosallistumiset vuonna 2022

3.2 Yhtiökokoukset H1 2023

OP-Henkivakuutus osallistui vuoden 2023 ensimmäisen vuosipuoliskon aikana yhteensä kahteen suomalaiseen yhtiökokoukseen (taulukko 5).

Yhtiö	Kokouspvm
Terveystalo Oyj	23.3.2023
SRV Yhtiöt Oyj	27.3.2023

Taulukko 5. OP-Henkivakuutus Oy:n yhtiökokouksosallistumiset keväällä 2023

3.3 Nimitystoimikunnat

OP-Henkivakuutusyhtiöllä on ollut edustaja SRV:n Yhtiöt Oyj:n ja Terveystalo Oyj:n nimitystoimikunnissa raportin kattamalla ajanjaksolla.

4 OP-Eläkesäätiö

OP-Eläkesäätiön sijoitustoiminnan tavoitteena on saavuttaa vähintään eläkevastuun kasvua vastaava tuotto. OP-Eläkesäätiö ei aktiivisesti osallistu yhtiökokouksiin. Osallistumisen arviointiin vaikuttavat omistusosuus yhtiössä, yhtiön osuus salkun sijoituksista sekä kokouksen yleinen merkittävyys. Osakesijoituksilla ei pyritä vaikuttamaan kohdeyhtiön toimintaan eikä aktiivinen omistajaohjaus ei OP-Eläkesäätiön toiminnassa merkittävässä roolissa. Omistajaohjauksen suuntaviivat on koottu [OP-Eläkesäätiön omistajaohjauksen periaatteet](#) -nimiseen asiakirjaan.

Vakuutusyhtiöiden sijoitukset -yksikkö valitsee OP-Eläkesäätiön osalta yhtiökokoukset, joihin osallistutaan. OP-Eläkesäätiön omaisuudenhoitajana toimiva OP Varainhoito Oy toteuttaa omistajaohjausperiaatteita OP-Eläkesäätiön lukuun. OP Varainhoidon omistajaohjausperiaatteiden toteutumisesta voi lukea lisää kappaleesta 1. Osiossa kerrotaan tarkemmin mm. kohdeyhteisöjen osalta kansainvälisten normien seurannasta. OP Varainhoito hoitaa vaikuttamistyön myös OP-Eläkesäätiön puolesta.

OP-Eläkesäätiö ei ole osallistunut listattujen yhtiöiden yhtiökokouksiin raportin ajanjakson aikana.